

UNTITLED, 2017

NINETIES PRODUCTIONS

Theaterkrant ★★★★★ PERFORMANCE

MAGISCHE METAMODERNISTISCHE MANIFESTATIE

Door Marijn Lems gepubliceerd 21 februari 2017

In galeries en andere kunstruimtes door het land bouwt Nineties Productions deze weken een livestream-studio vanwaaruit ze de vervreemdende talkshow *Untitled, 2017* de wereld insturen. In het bijzijn van een *live studio audience* creëren ze pure magie: een enorm vermakelijke anarchistische potpourri die door de briljante montage wordt omgevormd tot een lyrische *happening*.

In 1978 lanceerden presentator Glenn O'Brien en regisseur Amon Poe *TV Party*, volgens IMDb een 'insane punk rock New York City cable tv show'. Het was anti-tv: anarchistisch, soms tergend saai en schijnbaar grotendeels geïmproviseerd. Het programma trok beroemde gasten als Jean-Michel Basquiat en David Byrne en was een eclectische mix van beeldende kunst, performance art en muziektoptrédens.

Het muziektheatercollectief Nineties Productions (bestaande uit performer Yannick Noomen, regisseur Anne Maïke Mertens en dramaturg Floor Houwink ten Cate) gebruikte deze voetnoot uit de

tv-geschiedenis als uitgangspunt voor *Untitled, 2017*, een gelivestreamde show met veelal dezelfde elementen.

Yannick Noomen, Annelinde Bruijs en Marius Mensink spelen verschillende presentatoren en gasten terwijl ze door geluidskunstenaar Lucas Kramer worden begeleid. De gasten van de talkshow variëren van grote kunstenaars tot volstrekte *nobodies*, de toon is licht satirisch en de interviews worden snel afgewisseld met bellers, spelletjes, korte performances en opzweepende muziekoptredens. Het levert een aangename eerste helft op, met als onverwacht hoogtepunt een interview met de extreem charmante Ruben Bunder, die naast galeriehouder van Vriend van Bavink (waar de voorstelling in Amsterdam speelt) ook chef-kok en een niet onverdienstelijke volkszanger blijkt te zijn.

So far, so enjoyable. De echte kracht van *Untitled, 2017* ontvouwt zich vanaf een nagespeeld interview met Timotheus Vermeulen en Robin van den Akker over metamodernisme. Het begrip wordt door Vermeulen en Van den Akker omschreven als een poging om de kloof tussen de oprechtheid van het modernisme en de ironie van het postmodernisme te overbruggen, een eindeloos heen-en-weer bewegen tussen twee polen. In kunstuitingen kan het ook betekenen dat het onderscheid tussen de twee wegvalt; bij makers als Florentina Holzinger, Marijn Brussaard, Davy Pieters en Jan Hulst & Kasper Tarenskeen resulteert dit in een speelstijl die nooit verraadt of ze gemeend of satirisch, naïef of cynisch is, omdat dat in deze tijden bijna geen relevant onderscheid meer is.

Met deze gedachte in het achterhoofd begint *Untitled, 2017* steeds meer een sublieme ode aan het metamodernisme te worden. De kunstenaars en ‘gewone mensen’ die ten tonele worden gevoerd zijn tegelijkertijd belachelijk en beeldschoon en altijd kwetsbaar. Als iemand uit het publiek, gekleed in Star Wars-mantel en met een tl-buis als *lightsaber*, over de codes van het Jediïsme komt vertellen, of als een eigenaar van een gebakkraam een veel te lange *commercial break* moet vullen, worden we boven alles met hun essentiële, ontroerende menselijkheid geconfronteerd.

Na de pauze wordt *Untitled, 2017* door de uitgeknipte montage naar een nog hoger plan getild. De talkshowvorm verdwijnt steeds meer naar de achtergrond; pure theatraliteit neemt het over. Scènes keren terug in geremixte vorm waardoor ze opeens in een compleet ander daglicht komen te staan. Zo wordt de interviewer van Vermeulen en Van den Akker opnieuw ten tonele gevoerd, maar dit keer zijn haar woorden op zo’n manier gemonteerd dat de ideologische vertwijfeling van de postmodernistische Generatie X centraal komt te staan. Haar vragen worden een smeekbede aan het adres van het metamodernisme: red ons, vervul ons, geef ons een doel, geef ons iets om voor te leven en voor te sterven.

Als onvolmaakt antwoord sluit Nineties Productions af met een lied en een dans. De song is een *power anthem*: de verlegen zangeres die aan het begin van de voorstelling werd geïnterviewd ontpopt zich in performancemodus tot een krachtige, tot in de puntjes gestileerde popheldin. De dans is daarentegen technisch onbeholpen maar gestript van alles behalve de oprechtheid van de poging. ‘*Pour la beauté du geste*’, zoals het hoofdpersonage in het metamodernistische filmmeesterwerk *Holy motors* zou zeggen.

Zo blijft *Untitled, 2017* van begin tot eind heen en weer bewegen tussen vormgeving en kaalheid, kracht en kwetsbaarheid, satire en sentiment. De voorstelling is daarmee zowel een enorm genereus geschenk aan het publiek als een artistieke geloofsbelijdenis – of zoals de spelers zelf zeggen ‘*a party that could also be a political party*’.

Foto: Marc Slings